בטלו דיני קנסות מישראל שפעם אחת גזרה

מלכות הרשעה #גזירה על ישראל שכל הסומך

יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה

תיחרב ותחומין שםומכין בהן יעקרו מה עשה

יהודה בן בבא הלך וישב לו בין שני

הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות ובין

שני תחומי שבת בין אושא לשפרעם וסמך

שם חמשה זקנים ואלו הן ר"מ ור' יהודה ור'

שמעון ור' יוםי ור' אלעזר בן שמוע רב אויא

מוסיף אף ר' נחמיה כיון שהכירו אויביהם

בהן אמר להן בניי רוצו אמרו לו רבי מה

תהא עליך אמר להן הריני מומל לפניהם

כאבן שאין לה הופכים אמרו לא זזו משם

עד שנעצו בו שלש מאות ילונביאות של

ברזל ועשאוהו ככברה רבי יהודה בן בבא

אחריני הוו בהדיה והאי דלא חשיב להו

משום כבודו דרבי יהודה בן בבא ור"מ

ר' יהודה בן בבא סמכיה והא אמר רבה בר

בר חנה אמר רבי יוחנן כל האומר ר"מ לא

םמכו ר' עקיבא אינו אלא טועה סמכיה ר'

עקיבא ולא קיבלו סמכיה ר' יהודה בן בבא

וקיבלו אמר רבי יהושע בן לוי אין סמיכה

בחוצה לארץ מאי אין סמיכה אילימא דלא דייני דיני קנסות כלל בחוצה לארץ והא

תנן יסנהדרין נוהגת בין בארץ ובין בחוצה

לארץ אלא בדלא סמכינן בחוצה לארץ פשיטא סומכין בחוצה לארץ ונסמכין

בארץ הא אמרינן דלא אלא סומכין בארץ

קמו א מיי פ"ד מהלי סנהדרין הלי יב: קיו ב ג מיי שם הלי ו: קיו ד ה מיי פ"ה מהלי

קנהדרין הלי ה ומיי פייט מהלי רולח הלי א סמג עשין מז: קים ו ז מיי פייט מהלי רולח הלכה א:

תורה אור השלם

1. והבטה צר מעון בכל

2. והבטה צר מעון בכל

הלא יהיה וקן בביתר כל

ביתר ולא אבית לא ב לב

2. ואיש לא אבית לפשר

עיניך ולאדיב את נפשר

עיניך ולאדיב את נפשר

קאנים: שמואל א ב לג

וכל מרבית ביתר ימורנו

אור מיתר שמואל א ב לג

ונקדו אל הערים אשר

ונקדו אל הערים אשר

סביבת הַהְלַל:

דברים כא ב דברים כא ב 4. וְסְמְבוּ זְקְנֵי הָעֵדָה אֶת יְדֵיהֶם עַל ראש הַפְּר לִפְנֵי יְיִ וְשָׁחָט אֶת הַפְּר לִפְנֵי יִיִ: ויקרא ד טו

רבינו חננאל

יהודה בן בבא סמך ה׳ זקנים ר׳ מאיר ור׳ יהודה יוסי ור׳ שמעון ור׳ אלעזר בן שמוע ורב אויה מוסיף אף רבי נחמיה ושנינן ר' יהודה אחריני חשיב להו משום כבודו דר׳ יהודה בן בבא: **א"ר** יהושע בן לוי אין סמיכה בחו״ל מאי היא דלא דייני דיני קנסות בחוצה לארץ והתנן סנהדרין נוהגת בארץ ובחוצה לארץ אלא כשהו הסנהדריו בחוצה מיבעי לן סנהדרין בארץ והנסמכין בחוצה לארץ סומכין או לא סומכין ת״ש דתני ר' יוחנן (הוי קא מצטער] עליה דר' שמן בר אבא דלא הוה גבייהו רליסמכוה סומכין בחוצה לארץ. רב עלי קאתו לפיכך לא . אסתמיכו דכתיב לא יהיה סמוך בישיבה של ארץ ישראל דהא רבה ואביי מדבית עלי קאתי והוו רישי מתיבתא בבבל (ואינו נקרא זקן סמוך אלא בישיבה של ארץ ישראל) א״ר אלעזר לעולם הוי קבל וקיים ואין אדם עולה לגדולה אלא אם כן מוחלין לו על כל עונותיו: ירושלמי תני סמיכות בג׳ תמן קרו למינוייה סמיכותא. א״ר בא טמיכוונה. או בא בראשונה היה כל אחד בו אשונה היה כל אהה ממנה תלמידיו כגון ר' יוחנן בן זכאי מינה לר' אריטו ווי יהושע ווי יהושע לר׳ עקיבא ור׳ עקיבא לר׳ מאיר ולר׳ . שמעון וכו׳. חזרו והתקינו מדעת הנשיא ושלא יהא הנשיא ממנה אלא מדעת רנט א כוכנה איא כה כו. ב״ד: **עריפת** העגלה בג׳. ת״ר וכו׳ ויצאו שנים כו׳ פשוטה היא. ואסיקנא כדתניא ויצאו הם ולא י לעריפת עגלה בג'. עריפה לאו דוקא דמדידה הוא דהויא בג' מכ"ד כדתנן בפ' עגלה ערופה (סוטה דף מד:) ג' מכ"ד הגדול שבירושלים היו יולאיו וכו' והדר החני נפטרו זחני ירושלים הגדול שבירושלים היו יולאיו וכו' והדר החני נפטרו זחני ירושלים

כדתנן בפ' עגנה ערופה (סוטה דף מד:) ג' מב"ד הגדול שבירושלים היו יולאין וכו' והדר קתני נפטרו זקני ירושלים והלכו זקני אותה העיר ומביאין עגלה ערופה והתם לא קתני ג' וקראי נמי דמייתי בגמרא במדידה

כתיבי: 0 יכרה זקני השוק. כאן מוכח דוקני משמע הדיוטות וכן לקמן מוכח דוקני משמע הדיוטות וכן לקמן וקני השוק וכן בריש מלות חלילה וקני השוק וכן בריש מלות חלילה מדכתיב זקני עירו וקשה דבכ' עגלה מתופה (סוטה דף מדי) תנן כמלא מודדין ומפרש בגמרא דוקני העיר בעינן וליכא וי"ל דוקני העיר דמשמע המיוחדים שבעיר כדדרשינן המלה המיוחדים שבעיר כדדרשינן המלה המיוחדים שבעיר כדדרשינן הכל המיוחדים שבעיר כדדרשינן הכל המיוחדים שבערה משמע הכל המיוחדים לפריבום. משמע דתרי מילי ניימו ודלא פריבום. משמע דתרי מילי ניימו ודלא פריבום.

דתרי מילי נינהו ודלא כפי׳ הקונטרס (פ"ב) דכתובות שפירש דפוקסת היינו מעברת שרק על פניה מ והתם מוכח דפוקסת היינו פירכום ואין להאריך: ורבי שמעון לא דריש וי"ו. וכן בפ׳ קמא לסוטה (דף ו:) גבי וטהורה דקאמר ר"ש אין זכות תולה במים המרים וכן בשלהי התכלת (מנחות דף נא:) גבי ומחליתה ותימה דבריש מרובה (ב"ק דף סה:) דרים ר"ם וי"ו ואת אשמו ובפרק (טעל אלו מומין) האסורים (בכורות כח:) גבי ומן הלאן לרבות הנוגח לקרבן ובריש פ' ד' מיתות (לקמן דף נה:) דרים ר"ע בת ובת אני דורם ורבי שמעון קאי התסי כוותיה וכן קשה מרבי יהודה דדרים הכא וי"ו ובפרק אלו מליאות (ב"מ דף ס.) גבי ומלאתה דאתא לידו משמע וקשה דבריש משמע ליה לאו משום דלא דרשי ליה כלל

בטלו דיני קנסות. דכיון דליכא סמיכה בטלו: בין שתי עיירות גדולות. ולא בחוך העיר שאם יוודע שלא יחריבו את העיר: לוכביאות. חניתות: ולא קבלו. לפי שעדיין היה בחור: אילימא דלא דיינינן דיני קנסות בחולה לארץ. והכי קאמר אין סמיכה מועלת

בחולה לארך ואפילו סמכוהו בארך:

פשיטה סומכין בחולה לחרך ונסמכין

בארץ. אם בני בבל נותנין רשות

לאחד שבא"י לדון קנסות: הא אמרן דלא. דאין סמיכה בחולה לארץ וכיון דאי הוה גבן הכא לא מלינו למסמכיה כל שכן היכא דליתיה גבן: סומכין בארך ונסמכין בחולה לארך מאי. אם הסומך עומד בארץ והנסמך עומד בבבל וליתיה גבי סומך מי מהני כאילו איתיה גביה בשעת סמיכה ומלי למידן בחולה לארץ כדתנן סנהדרין נוהגין בחולה לארץ או דילמא כיון דליתיה גבייהו בשעת סמיכה לא מהניא ליה: חולא הוה מסתייע מילחא. כשהיו אללו לא היה מולא שנים שינטרפו עמו לסומכו ואנן תלתא בעינן: משתקיד. מחזר ומלפה לסומכו. כמו (ירמיה א) כי שוקד אני: מנין שחין נסמכין לבים עלי. שחינו זוכין להיות נסמכין: זקן ממש. בא בימים: הכחיב כל מרבית ביחך ימוחו אנשים. כשבאין לכלל אנשים בן שמנה עשרה שנה למה לי למיהדר ומכתביה: אלא סמיכה. שאפילו חכמים הבאים לכלל זקנה כגון על ידי תורה וגמילות חסדים כדאמרינן בראש השנה (דף ית.) בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר הוא בתורה ובגמילות חסדים מכל מקום לא תהא תורת זקנה עליהם להיות ראויים לסנהדרין: הוי קבל. אפל: וקיים. ותחיה. כלומר הרחק מן הרבנות שמקברת את בעליה. אפילה מתרגם קבלה (שמות י): כחל. לעינים: שרק. לפנים: פירכום. לשיער. שיר הוא לכלה נאה שמעלת חן בלא קישוט: כל מן דין. כל כמו אלו וכיוצא בהן היו סומכין לנו שראויים הם לסמיכה: סרמיסין. לשון הפכנים כמו סרס את המקרא מסופו לראשו (ב"ב דף קיט:). שמהפכין את טעמי תורה: סרמיטין. לשון סמרטוט כלומר שאין נותנים טעם הגון לדבריהם: חמיסין. חמסנין שמונעין מלומר טעמי תורה: טורמיסין. לא איתפרש: רבה דעמיה. נשיח בעמיו: מדברנת. מנהיג. על שם שהיה פרנס וקרוב למלכות: בולינה דנהורה. על שם שהיה גדול בנוי כדאמרינן בהשוכר את הפועלים (ב"ת ד' פד:) שופריה :דר׳ אבהו מעין שופריה ש'דר׳ יוחנן בריך מחייך. ברוך בואך: מיוחדים שבשופטיך. שיהו מזקני סנהדרי גדולה: מה להלן מיוחדין שבעדה. כדפרישית לעיל (דף יג:): ליגמרה לכולה מילפא. ואפילו מניינא דחמשה מהתם תיפוק דהא תניא לעיל (שם) וסמכו שנים זקני שנים: אלא. לעולם לא גמר גזירה שוה ושופטיך למיוחדין אילטריך ומניינא מרבויא דוי"ו: ה"ג אלא וי"ו דושופטיך למניינא ורבי שמעון וי"ו לא דריש: ל) [בס"א: שמדן, צ') [בע"א אימא לולניאות ופילש" העומח אבל בתרוויים והיכח העומח אבל בתרוויים ובילש אימא לולניאות ופילש" ובילש אימא לולניאות ופילש" לרומיות ומוב בלש"ץ בשלשן יון קורין ויון קורין במשלה לרומי לונכיות לכיו שמקול בב, א' מסות ז", ז') [פילושו של כל אלו א') [פילושו של כל אלו א') משמם ב"ן, ז') סוטה מדל, א' מסוקידן, ע') [דייקל אלו לא א' (דייקל ע') [דייקל לי') [דייקל ע') לה' מדמתע ליה ללל מדמתע ליה ולל מדמתע ליה נייקל מונין ת' ה"יה מלי מונין תוכן מוניקן ת' ה"יה מלי וניין מונין מונין מוניות וויין,

גליון הש"ם גמ' ר' זירא היה מיממר למיסמכיה. עי' ירושלמי פ"ג דככורים:

הגהות הב"ח (ל) גמ' מה עשה ר' יהודה: (3) שם הוה מיטמר מלמיסמכיה:

מוסף רש"י

ני קבל וקיים. הוי ע

הוי קבל וקיים. הוי עניו ומחיה. קבל לשון אפל, עשה עלמך חפל ושפל (לקמן צב.). כל מן דין סמוכו לנא. כל כמות אלו הוו סומכין לנו לקרותן רבי ולמנותס דיינין (כתובות יד.). לא מסרמיטין. לשון סמרטוטין (שם). ולא מסרמיסין. מסרסין הלכות נהיפך טעמיהן (שם). מחמיסין. אותרים (שם): בחיבו סן: מוכני סמישית הטעס (שם). מטורמיסין. לא אתפרש שם) טורמיסין כי ההיל דאמר בב"ר (פמ"א) על טורמיסין למיקרב למסאנא דמטרוניתא, אנשים ריקנים (שם, וברש״ל שם שהיא (שט, יובוש , שט שור). הגה"ה, ועי"ש בגליון). ממתיבתא. מנית המדרש (שם) לבי קיסר. ר' אנהו הוה מקורב למלכות (ע"ז כח.). בוצינא דנהורא. על שם שהיה קלסתר פניו מבהיק כדאמרינן בב"ב (נח.) שופריה דר' אבהו מעין שופריה דר' יוחנן **כדמפרש התס** (כתובות יז. ווי״ות רנליוו*)* בריו תייך לשלם. נכוך נואך לשלוס (שם). ואין ב״ד שקול. אין עושין ב"ד שיהא יכול ליחלק שוה בשוה, אלא שיהא הרוב לנד אחד, לקיים אחרי רבים להטות (סוטה מד:). למיוחדין. הגך דלשכת הגזית (שם). מזקני זקניך. מדמלי למיכתב זקני וכתב זקניך, מיוסדין שבוקניך (שם). זקני השוק. אע"פ שאינן סנהדרין (שם). רשופטיך. זקנים שהם שופטים את ישראל (שם). מוסמכו זקני העדה. דסמיכת פר העלם דבר, ואייתר ליה שופטיך להביא עוד שנים (שם). לילף כולה מהתם. דהא ר׳ יןי אלא וי למניינא. ליני

ונסמכין בחוצה לארץ מאי ת"ש דרבי יוחנן תמורה (דף ב:) גבי ואם המיר ימיר אמרינן ור' יהודה וי"ו לא דריש וכן הוה מצמער עליה דרב שמן בר אבא דלא בשלהי טרף בקלפי (יומא ד' מה.) גבי הוה גבייהו דליםמכיה ר"ש בן זירוד וחד והאש וי"ל דהא דקאמר שלא דריש לא דעימיה ומנו ר' יונתן בן עכמאי ואמרי לה רבי יונתן בן עכמאי וחד דעימיה ומנו ר"ש אלא דווקא לההיא דרשה קאמר♥: בן זירוד חד דהוה גבייהו סמכוהו וחד דלא מחני/ הוה גבייהו ילא סמכוהו ר' חנינא ורבי הושעיא הוה קא משתקיד רבי יוחנן למיםמכינהו לא הוה מסתייעא מילתא הוה קא מצמער מובא אמרו ליה לא נצמער מר דאנן מדבית עלי קאתינן דא"ר שמואל בר נחמן א"ר יונתן מניין שאין נסמכין לבית עלי שנאמר ילא יהיה זקן בביתך כל הימים מאי זקן אילימא זקן ממש והכתיב בל מרבית ביתך ימותו אנשים אלא סמיכה °רבי זירא הוה מיטמר © למיסמכיה דאמר ¬רבי אלעזר לעולם הוי קבל וקיים כיון דשמעה להא דא"ר אלעזר אין אדם עולה לגדולה אלא א"כ מוחלין לו על כל עונותיו אמצי ליה אנפשיה כי םמכוה לר' יזירא שרו ליה הכי לא כחל ולא שרק ולא פירכום ויעלת חן כי סמכוה לרבי אמי ולרבי אסי שרו להו הכי כל מן דין כל מן דין סמוכו לנא לא תסמכו לנא לא ימסרמיטין ולא מסרמיסין ואמרי לה לא מחמיסין ולא מטורמיסין ר' אָבהו כי הוה אתי ממתיבתא לבי קיסר נפקי מטרוניתא דבי קיסר ומשריין ליה רבה דעמיה מדברנא דאומתיה בוצינא דנהורא בריך מתייך לשלם: עריפת עגלה בשלשה: ״ת״ר יויצאו זקניך ושופטיך זקניך שנים שופטיך שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי כאן חמשה דברי ר' יהודה רבי שמעון אומר זקניך שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן שלשה ור"ש האי שופטיך מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה למיוחדין שבשופטיך ור' יהודה מזקני זקניך נפקא ור"ש אי מזקני הוה אמינא זקני השוק כתב רחמנא זקניך ואי כתיב זקניך הוה אמינא סנהדרי קטנה כתב רחמנא ושופטיך "ממיוחדין שבשופטיך ורבי יהודה גמר זקני זקני ימוסמכו זקני העדה את ידיהם מה להלן מיוחדין שבעדה אף כאן מיוחדין שבעדך אי יליף

לילף כולה מהתם זקניך ושופטיך למה לי אלא וי"ו ושופטיך למניינא

ורבי שמעון וי"ו לא דריש אלא מעתה ויצאו שנים ומדדו שנים לרבי יהודה הרי תשעה לרבי שמעון שבעה ההוא מיבעי ליה לכדתניא ויצאו יהן ולא שלוחן ומדדו ישאפילו נמצא לרבי שמעון שבעה ההוא

בלומר לא גמיר גז"ש ואילטריך שופטיך לסנהדרי גדולה כר"ש וי"ו דושופטיך דריש ר' יהודה למניינא להביא עוד שנים (שם).

בעליל